

øvrige Forslag, vedrørende forskjellige Havneanlæg, sige, at jeg kan slutte mig til dem, men kun betingelsesvis. Jeg kan vel erkjende, at Anlægget ved Korsør Havn, Anlægget ved Nyborg, Anlægget ved Kallundborg Fjord og Anlægget ved Lillebelt kunne blive Befæstninger, der kunne blive meget nyttige til at dække Udgangene til de vedkommende tilgængelige Havne, i hvis Nærhed der findes store Fernbaner. Jeg kan ligeledes erkjende, at det navnlig under en Krigs Begyndelse kan have sin store Betydning, at der bliver anlagt et Værk ved Lillebelt, der kan beherske Pasagen gennem dette Sund. Noget Saadant blev ogsaa anerkjendt i det Forslag, der for 2 Aar siden var under Forhandling her i denne Sal. De Herrere ville maaske erindre, at ogsaa deri fandtes Forslag om Anlæg af Forter ved Korsør, Nyborg og Lillebelt, og saavidt jeg kan skjønne efter de Summer, der ere opførte i dette Lovforslag, og naar jeg tager Hensyn til den Præstigning, der siden den Tid har fundet Sted, tror jeg ikke, der kan være nogen væsentlig Forskiel mellem de Værker, som den høitærede Krigsminister her foreslaar, og dem, som bleve foreslaaede for 2 Aar siden. At der tillige foreslaas et Fort ved Kallundborg Fjord, maa jeg indrømme, kan være hensigtsmæssigt, og jeg kan forsaavidt ikke have noget Væsentligt at indvende derimod; men Forskiellen mellem det Forslag, som nu foreligger, og det, som foresloes for 2 Aar siden, er den, at i det Lovforslag, som forelaa for 2 Aar siden, indtraadte Forslaget om Befæstninger ved Havnene som et Led, som en Del i et større Hele. Jeg tror, det maa indrømmes, at der i den Henseende er en væsentlig Forskiel mellem Forslagene; men jeg tror dog, at denne Forskiel dog mere kan betragtes som formel end som reel, thi naar jeg ser hen til de forskjellige Udtalelser, der findes i Motiverne til selve det Lovforslag, der nu er til Forhandling, og i Motiverne til det Lovforslag, der er indbragt af den høitærede Marine-minister, vedrørende en overordentlig Bevilling til en Flaadestation ved Aggersø Sund, stiller det sig saaledes for mig, at det maaske var muligt at kunne paadise enkelte Punkter, hvor disse Motiver ikke paa alle Steder ere i fuldstændig Overensstemmelse, og man kunde maaske egentlig ogsaa faae den Ero, at den høitærede Negjering i Virkeligheden har ment mere, end den udtaler i selve Lovforslaget. Jeg tror, at Feilen ved det foreliggende Lovforslag foruden den, som jeg alt tidligere har antydet, at der ikke er fassat en Tid, inden hvilken de foreslaaede Arbejder skulde være udførte, er den, at en Del af det, som staar i Motiverne, ikke tillige findes i selve Lovforslaget. Den høitærede Krigsminister udtaler, at det vilde være ønskeligt, om man samtids med de foreslaaede Anlæg tillige kunne fikre Hovedstaden mod en Overrumpling af en Styrke, som det var lykkedes at gjøre Landgang. Jeg

kan ikke negte, at jeg havde ønsket, at det, der saaledes har fundet sit Udtryk i Motiverne, tillige havde faaet et tilsvarende Udtryk i selve Lovforslaget. Det er mig fuldstændig klart, at den høitærede Krigsminister ganske vist vist ikke kan have ment det, som man kan indlægge i dette Lovforslag; thi man kan opfatte dette Lovforslag, som om Hensigten var den, at de foreslaaede Arbejder for den ene Del skulde udføres i 4 Aar og for den anden Del i 7 Aar, og at man saa i disse 7 Aar slet ikke skulde tale videre om, hvad der skulde gøres, men først efter de 7 Aar tage Beslutning om, hvad der skulde udføres. Saaledes kan dette Lovforslag forstaaes, og saaledes vil det blive forstaaet af Mange. Jeg er fuldt overbevist om, og der er ogsaa flere Ytringer af den høitærede Krigsminister, som have stadfæstet det, at dette ikke er den høitagede Krigsministers Tanke. Jeg kan tænke mig, at det er hans Hensigt maaske i Løbet af et Aar eller to efter nærmere Overveelse at ville fremsætte Forslag til de øvrige supplerende Befæstningsarbejder; men for mig stiller det sig saaledes, at det, uden at man har klaret sig fuldstændig Spørgsmaalet om Landets Befæstningsvæsen i dets Helhed, ikke er rigtigt at gaa ind paa at bevilge Midler til disse enkelte Anlæg, som ikke vilde komme til at blive fuldstændig meningsfulde, naar de ikke faae det, som er Supplementet og det egentlige Hovedsupplement dertil. For mig er det klart, at man ikke kan vinde noget Væsentligt for Hæren, og at man ikke kan vinde noget Væsentligt for Landets Forsvar ved, at der anlægges et Fort hist og et Fort her, man kan det ligesaa lidt, som om man vilde basere et Forsvar paa at stille en Underofficer op her og en der. Det er kun ved en samlet Anvendelse af Forsvarskræfterne, at Maalet vil naas, og det er, saaledes som jeg tidligere har haft den Ære at udtale for det høie Thing, fuldstændig klart for mig, at man ikke kan komme til noget fornuftigt, kraftigt og udholdende Forsvar af Landet, naar ikke Hærens Depoter, Udlagssteder ere skjærmede ved en Befæstning, saaledes at Hæren ikke er bunden til at være paa et bestemt Sted. Efter de Forslag, der her foreligger, vil en Del af Hæren være bunden til at skjærme den paatænkte Flaadestation ved Aggersø Sund, en anden Del vil være nødsaget til at skjærme Hærens og Flaadens Depoter i Kjøbenhavn, og det, der bliver tilovers af Hæren, for at gaa ud og slaa Tjenden ved Kysten, er for lidt. Den Opgave er fuldstændig umulig at løse, Hæren vil ikke kunne optage Kampen ved Kysten, fordi den er for lille, denne Styrke vil ikke kunne optage Kampen paa noget som helst andet Sted, fordi den ikke har nogen Befæstning, hvorfra den kan føre Forsvaret, og derfor stiller det sig for mig saaledes, at det er dette Spørgsmaal, som vi ubetinget maa klare for os. Der kan ganske vist være enkelte Spørgsmaal, f. Ex. om Udvidelse af Søbefæstning-